Vakuutusoikeus 17.9.2024 VAKO/523/2024

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Asia: HE 79/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtiokonttorista annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi / Vakuutusoikeuden kirjallinen asiantuntijalausunto

Viite: Eduskunnan hallintovaliokunnan lausuntopyyntö 11.9.2024

Arvoisa hallintovaliokunnan puheenjohtaja, hyvät valiokunnan jäsenet,

Vakuutusoikeus kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto asia -kohdassa mainitusta hallituksen esityksestä ja lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Vakuutusoikeuden tehtävänä on tuomioistuinlain 7 luvun 1 §:n mukaan toimia toimeentuloturva-asioiden erityistuomioistuimena ja vakuutusoikeus toimii ylimpänä muutoksenhakutuomioistuimena esityksessä mainitun mukaisesti rikosvahinkoasioissa ja antaa lausuntonsa hallituksen esityksestä vain siltä osin kuin se koskee rikosvahinkolain mukaista muutoksenhakua.

Vakuutusoikeus pitää kannatettavana rikosvahinkolakiin esitettyä itseoikaisumenettelyä (rikosvahinkolaki 38 § ja 38a §). Itseoikaisuun ja valitukseen siirtoon vakuutusoikeudelle liittyvä prosessi on vastaava kuin muissakin vakuutusoikeuden toimialaan kuuluvissa toimeentuloturva- ja sosiaaliturva-asioissa.

Vakiintuneena käytäntönä on ollut, että mikäli päätöstä ei itseoikaista ja tai se itseoikaistaan vain osittain, niin ensimmäisen asteen päätöksentekijä lähettää muutoksenhakijalle kuulemiskirjeen, jossa se ilmoittaa valituksen siirtämisestä vakuutusoikeudelle ja jossa kuullaan muutoksenhakijaa ensimmäisen asteen päätöksentekijän lausunnosta. Tämä menettely nopeuttaa ja sujuvoittaa valituksen käsittelyä, joten vakuutusoikeus tuo esiin harkittavaksi, että ilmoitusvelvollisuudesta ja kuulemiskirjeen lähettämisestä säädettäisiin laissa tarkentamalla 38 a §:n 2 momenttia.

Vakuutusoikeus on ottanut käyttöön lainkäyttöasioiden sähköisen asianhallintajärjestelmän ja vakuutusoikeudelle olisi ensiarvoisen tärkeää saada oikeudenkäyntimateriaali sähköisessä muodossa viranomaisten sähköisen asiointipalvelun kautta. Todennäköisesti sähköiseen asiakirjaliikenteeseen siirtyminen sujuvoittaisi myös Valtiokonttorin toimintaa, kun oikeudenkäyntimateriaalia ei

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Telekopio	Sähköposti
Vakuutusoikeus PL 1005 00521 Helsinki	Ratapihantie 9 00520 Helsinki	029 56 43200	029 56 43100	vakuutusoikeus@oikeus.fi

enää lähetettäisi paperimuodossa. Tämän vuoksi vakuutusoikeus tuo esiin harkittavaksi, että pykälän 2 momenttia tarkennettaisiin myös valituskirjelmän, valitusasiaan koskevien asiakirjojen ja Valtiokonttorin lausunnon toimittamisen osalta lisäämällä siihen maininta, että Valtiokonttori on velvollinen toimittamaan oikeudenkäyntiasiakirjat vakuutusoikeudelle sen vaatimassa muodossa maksutta. Vastaava säännös on esimerkiksi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 2 luvun 12 §:ssä. Hallituksen esityksessä tähän on kiinnitetty huomiota perusteluosiossa toteamalla, että ”Valtiokonttori pyrkii siihen, että asiakirjojen toimittaminen olisi mahdollisimman sujuvaa ja voisi tapahtua sähköisesti”, mutta vakuutusoikeus näkisi tärkeäksi, että asiakirjojen toimittamisesta säädettäisiin laissa, eikä se jäisi vain hallituksen esityksen perustelutekstien varaan.

Itseoikaisuprosessin ja valituksen käsittelyn sujuvoittamiseksi vakuutusoikeus ehdottaa edellä mainituilla perusteilla, että 2 momenttia tarkennettaisiin esimerkiksi seuraavasti (lisäys kursiivilla): Tällöin Valtiokonttorin tulisi toimittaa valituskirjelmä ja oma lausuntonsa asiaa koskevien asiakirjojen kanssa vakuutusoikeudelle *maksutta vakuutusoikeuden vaatimassa muodossa* 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä. *Samalla Valtiokonttorin tulisi ilmoittaa muutoksenhakijalle valituksen siirtämisestä vakuutusoikeuden käsiteltäväksi ja varata muutoksenhakijalle tilaisuus esittää vastineensa Valtiokonttorin lausunnosta vakuutusoikeudelle.*

Vakuutusoikeudella ei ole tässä vaiheessa muuta lausuttavaa asiassa.

Kunnioittaen,

Tuula Kivari
Ylituomari

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Tuula Kivari
Ylituomari
Vakuutusoikeus
tuula.kivari@oikeus.fi